

4. Фізичне виховання студентів : навч. пос. / під заг. ред. В.М. Корягіна. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 494 с.
5. A handbook for teaching and learning in higher education : enhancing academic practice / [edited by] H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall. – 3rd ed. p. cm. – Taylor & Francis, 2009. – 544 p.
6. Futorny S.M. Problem of shortage of motor activity students / S.M. Futorny // Physical education of students, 2013. – Vol. 3. – P. 75–79.
7. Kolomyitseva O.E. Fitness callanetics in physical education of girl students / O.E. Kolomyitseva, R.V. Anatskyi // Physical education of students, 2017. – № 2. – С. 66–71.
8. Pinckney C. Super Callanetics: The Next Step to a Perfect Figure / C. Pinckney // Cornerstone Digital, 2015. – 160 p.
9. Prusik K. Polepszenie poziomu fizycznego zdrowia studentów przy pomocy zaproponowanych ćwiczeń ruchowych z uwzględnieniem typu autonomicznego nerwowego systemu / K. Prusik, I. Grygus // Journal of Health Sciences (J of H Ss). – 2013. – 3 (5). – 657-670.
10. Silverman S. Teaching for student learning in physical education / S. Silverman // J Phys Educ Recreat Dance. – 2011. – № 82. – P. 29-34.
11. Shuba L. Modernization of physical education of student youth / L. Shuba, V. Shuba // Physical education of students. – 2017. – № 21(6). – P. 310-316. <https://doi.org/10.15561/20755279.2017.0608>.

References

1. Dubchuk, O. (2011). Organization of physical education classes in groups of physical rehabilitation in postural disorders in students with the use of callanetics. Physical education, sports and health culture in modern society, Vol 1(13), pp. 65-68.
2. Stolyarov, V.I. (2015). Theory and methodology of modern physical education: the state of development and the author's concept: monograph. K.: Olympic Literature.
3. Tymoshenko, O.V., and Demina, Zh.G. (2016). How to modernize the national system of physical education? Modern educational dimension. Education. All-Ukrainian socio-political weekly, Vol. 15(5710), pp. 6.
4. Physical education of students / Ed. VM. Koryahin (2018). Lviv Polytechnic Publishing House.
5. A handbook for teaching and learning in higher education : enhancing academic practice / [edited by] H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall. 3rd ed. p. cm. (2009). Taylor & Francis.
6. Futorny, S.M. (2013). Problem of shortage of motor activity students / S.M. Futorny // Physical education of students, Vol. 3, p. 75–79.
7. Kolomyitseva, O.E. and Anatskyi R.V. (2017). Fitness callanetics in physical education of girl students. Physical education of students, № 2, p. 66–71.
8. Pinckney, C. (2015). Super Callanetics: The Next Step to a Perfect Figure. Cornerstone Digital.
9. Prusik, K. and Grygus, I. (2013). Polepszenie poziomu fizycznego zdrowia studentów przy pomocy zaproponowanych ćwiczeń ruchowych z uwzględnieniem typu autonomicznego nerwowego systemu. Journal of Health Sciences (J of H Ss), 3 (5), pp. 657-670.
10. Silverman, S. (2011). Teaching for student learning in physical education. J Phys Educ Recreat Dance, Vol. 82, pp. 29-34.
11. Shuba, L., and Shuba, V. (2017). Modernization of physical education of student youth. Physical education of students, Vol. 21(6), pp. 310-316. <https://doi.org/10.15561/20755279.2017.0608>

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.5(125).04

Бобровник В.І.,

**доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор,
зав. кафедри легкої атлетики, зимових видів та велосипедного спорту.
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ.**

Ткаченко М.Л.,

**кандидат педагогічних наук, доцент кафедри легкої атлетики, зимових видів та велосипедного спорту.
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ.**

Крушинська Н.М.,

**викладач кафедри легкої атлетики, зимових видів та велосипедного спорту,
майстер спорту з марафонського бігу.
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ.**

СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ І ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ В МАРАФОНЬСЬКОМУ БІГУ НА ЕТАПАХ МАКСИМАЛЬНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИЩОЇ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Змагання з марафонського бігу можуть бути організовані за двома напрямками: коли задіяно офіційні легкоатлетичні організації (IAAF FA, ФЛАУ), або коли марафони комерційного характеру, що проводяться окремими регіонами чи містами. Визначено спрямованість тренувального процесу на завершальних етапах багаторічної підготовки, кількість змагальних стартів, що дає підставу удосконалювати систему організації та підготовки кваліфікованих марафонців.

Розроблено модель тренувального макроциклу з урахуванням діапазонів тривалості етапів, мезоциклів, мікроциклів, умов застосування багатofункціональних вправ інтегрального впливу на організм спортсменів. Враховуючи

участь в знакових змаганнях сезону, модель річного тренувального циклу доцільно застосовувати в тренувальному процесі одноциклового планування, яке дає можливість ґрунтовно підготуватися до подальших, згідно з календарем марафонів у фізичному, психологічному і тактичному плані.

Ключові слова: марафонський біг, річний цикл підготовки, система, календар змагань, інтенсивність, удосконалення.

Бобровник В.И., Ткаченко М.Л., Крушинская Н.Н. Соревнования по марафонскому бегу могут быть организованы по двум направлениям: когда задействованы официальные легкоатлетические организации (IAAF FA, ФЛАУ) или когда марафоны коммерческого характера, проводящиеся отдельными регионами или городами. Определена направленность тренировочного процесса на завершающихся этапах многолетней подготовки, количество соревновательных стартов, что дает основание совершенствовать систему организации и подготовки квалифицированных марафонцев.

Разработана модель тренировочного макроцикла с учетом диапазонов длительности этапов, мезоциклов, микроциклов, условий применения многофункциональных упражнений интегрального воздействия на организм спортсменов.

Учитывая продолжительность участия в знаковых соревнованиях сезона модель годичного тренировочного цикла целесообразно применять в тренировочном процессе одноциклового планирования, которое дает возможность основательно подготовиться к будущим, согласно календаря марафонов в физическом и тактическом плане.

Ключевые слова: марафонский бег, годичный цикл подготовки, система, календар соревнований, интенсивность, усовершенствование.

Bobrovnik V.I., Tkachenko M.L., Krushinskaya N.N. The system of organization and training of qualified athletes in marathon at the stages of maximizing the implementation of individual opportunities and maintaining the highest sportsmanship. Competitions in marathon running can be organized in two directions: when official athletics bodies are involved (IAAF FA, FLAU) and when marathons are commercial in nature, conducted by individual regions or cities. The orientation of the training process at the final stages of many years of training, the number of competitive starts, which gives reason to improve the system of organization and training of qualified marathon runners, is determined. A model of a training macrocycle has been developed taking into account the ranges of duration of stages, mesocycles, microcycles, the conditions for the use of multifunctional exercises with integral effects on the body of athletes. Based on the time of participation in the significant competitions of the season, it is advisable to use the model of the annual training cycle in the training process of single-cycle planning, which makes it possible to thoroughly prepare for the upcoming marathons according to the calendar in physical, psychological and tactical terms.

Key words: marathon bag, primary cycle of preparation, system, calendar zmagani, intensive, convenient.

Постановка проблеми. Організація змагань з марафонського бігу може відбутися за двома напрямками. Перший – коли задіяно легкоатлетичні організації (Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій, Європейська асоціація легкої атлетики, національні федерації легкої атлетики) [1].

Основна мета таких змагань - виявлення найсильніших спортсменів у світі, країні, Європі, на тому чи іншому континенті. Учасники таких марафонів це – спортсмени, які мають багаторічну спеціальну підготовку.

Другий напрям – коли марафонські пробіги мають комерційний характер і організуються (як правило) окремими регіонами чи містами. До таких належать Берлінський, Лондонський, Нью-Йоркський, Бостонський, Токійський та інші марафони [1].

Мета проведення таких марафонів, які проходять протягом року, полягає не тільки у виявленні найсильніших спортсменів, а й у важливому для сучасного суспільства факторі – пропаганді бігу і дотриманні здорового способу життя, що, в цілому, позитивно позначається на здоров'ї і життєдіяльності людини. До них допускаються не тільки професійні бігуни, а і всі бажаючі, які мають відповідну підготовку. Основою підготовки бігунів на витривалість є розвиток і вдосконалення основних фізичних здібностей, необхідних для конкуренції між спортсменами у змаганнях високого рівня (чемпіонати Європи, світу, Олімпійські ігри) і показувати максимально високі спортивні результати.

Основні здібності, які необхідно удосконалювати в легкоатлетичних видах на витривалість (від 10 000 м до 42,195 м), це її загальна і спеціальна складові, а також такі види підготовки, як тактична, вольова та інтегральна [2].

Тренувальний процес з бігу на довгі і наддовгі дистанції на завершальних етапах багаторічної підготовки ґрунтується на застосуванні засобів, пов'язаних із вдосконаленням витривалості в режимах навантаження як аеробного (в більшості випадків основного обсягу), так і в анаеробному режимах (більшою мірою для підвищення швидкісних здібностей), а також у змішаному (аеробно-анаеробному) режимі, що дозволяє підвищувати спеціальну витривалість спортсмена [2, 5]. Загальноприйняте співвідношення вказаних вище тренувальних навантажень в рекомендованих режимах тренування в річному циклі становить відповідно 60, 10 та 30%. У підготовці марафонців необхідні фізичні здібності (загальна і спеціальна витривалість) вимагають більш тривалого часу, ніж в інших видах легкої атлетики, що і є основною проблемою в системі підготовки кваліфікованих марафонців.

Мета дослідження - вдосконалення системи організації та підготовки кваліфікованих спортсменів у марафонському бігу на основі узагальнення передового практичного досвіду і вивчення практики виступу їх у змаганнях шляхом аналізу спортивного календаря і спрямованості тренувального процесу.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу літературних даних вивчити змагальні програми основних легкоатлетичних форумів.
2. Визначити основну спрямованість тренувального процесу марафонців на етапах максимальної реалізації

індивідуальних можливостей та збереження вищої спортивної майстерності.

3. Визначити основну спрямованість тренувального процесу спортсменів-марафонців, які готуються до змагань у різну пору року відповідно до календаря змагань.

Методи дослідження – аналіз науково-методичної літератури, узагальнення передового практичного досвіду, вивчення протоколів і календарів змагань IAAF, FA, ФЛАУ, опитування провідних тренерів України, які працюють з бігунами на витривалість.

Результати дослідження та їх обговорення. В даний час в підготовці марафонців доцільно використовувати одноцикловий макроцикл, який дає можливість більш ґрунтовно і фундаментально удосконалювати основні функціональні системи організму спортсмена, які вимагають повноцінного впливу фізичних вправ у системі підготовки на різних етапах річного циклу, що дає можливість у подальшому використати ці здібності для досягнення високого спортивного результату.

Водночас у системі підготовки марафонців застосовуються засоби, спрямовані на вдосконалення силових, швидкісно-силових і швидкісних здібностей, які також вимагають тривалого впливу на організм спортсмена [2].

Підтримуючи рівновагу, раціонально чергуючи напругу і розслаблення м'язової системи опорно-рухового апарату протягом 2-3- годинного бігу на час, необхідно відмітити, на наш погляд, в тренувальному процесі марафонців відсутність необхідних вправ, що сприяють вихованню і вдосконаленню спритності як складної комплексної якості, що не має єдиного критерію для оцінки [6]. В кожному окремому випадку залежно від умов обирається той чи інший критерій. У вихованні спритності є оволодіння новими різноманітними руховими навичками і вміннями. Це приводить до збільшення запасу рухових навичок і позитивно позначається на функціональних можливостях рухового аналізатора.

Як правило, бігуни на довгі і наддовгі дистанції в річному обсязі тренувальної роботи застосовують не більше 1-2 % вправ загального обсягу тренувальних засобів, пов'язаних із вихованням спритності, вважаючи, що розвиток і вдосконалення цієї якості є не таким важливим для спортсменів, які спеціалізуються в марафонському бігу [1]. Це, на наш погляд, є значним резервом у вихованні швидкісних, швидкісно-силових і координаційних здібностей особливо при використанні вправ у аеробному і аеробно-анаеробному режимах. Таким чином, одним із складніших дискусійних положень в теоретичній частині організації та проведення тренувального процесу в річному циклі кваліфікованих бігунів-марафонців є правильний науково обґрунтований розподіл навантаження протягом річного макроциклу. Це дає можливість планомірно, виходячи з календаря змагань (кількості марафонів на рік), будувати тренувальний процес з урахуванням зазначених вище рекомендацій.

Ґрунтуючись на статистичних даних за результатами виступу кваліфікованих марафонців України (Табл. 1), можна відмітити, що, в середньому, бігуни на наддовгі дистанції (марафонський біг 42 км 195 м) виступають в трьох-чотирьох і більше марафонах [3, 4]. Терміни виступу можуть бути різними, але, в основному як правило, в січні, квітні, серпні, а також у березні, серпні та жовтні, що висвітлює систему організації підготовки кваліфікованих спортсменів в марафонському бігу, яка повинна бути орієнтована на календар українських, європейських та світових змагань. Виходячи з часу участі в знакових змаганнях, розроблену нами модель річного тренувального циклу, зазначену вище, на наш погляд, доцільно застосовувати в тренувальному процесі одноциклового планування, яке дає можливість ґрунтовно підготуватися до подальших, зазначених у календарі, марафонів, до яких індивідуально готується спортсмен у фізичному, психологічному і тактичному плані (Табл. 2).

Таблиця 1

Результати виступів кваліфікованих марафонців

Прізвище, ім'я	Місце проведення	Дата проведення	Результат	
Оліфіренко Ігор	Сямень	07.01.2018	2:12:18	МСМК
	Лондон	22.04.2018	2:15:06	МС
	ЧС (Берлін)	12.08.2018	2:16:35	МС
Русс Ігор	Лос-Анджелес	14.02.2016	2:16:42	МС
	ОІ (Ріо-де-Жанейро)	21.08.2016	2:18:19	МС
	Мерсін	11.12.2016	2:20:50	МС
Сітковський Олександр	Сеул	18.03.2018	2:10:12	МСМК
	Берлін	12.08.2018	2:18:52	МС
	Лісабон	07.10.2018	2:30:45	І р.
Українець Сергій	Ченстохов	01.05.2016	2:22:22	КМС
	Гданськ	15.08.2016	2:29:42	І р.
	ЧУ (Біла Церква)	02.10.2016	2:22:25	КМС

Таблиця 2

Орієнтовна модель тренувального макроциклу підготовки кваліфікованих спортсменів-марафонців на етапах максимальної реалізації індивідуальних можливостей і збереження вищої спортивної майстерності (при застосуванні одноциклового планування)

Період	Підготовчий			Змагальний					Відновлювальний
	ОФП		СФП	Ранній змагальний	Основних змагальний	Безпосередньо підгот.	Головних змагальний	Пізній змагальний	
Мезоцикл	В	Б	СП	ПЗ	З	З	З	З	Відновлювальний
Мікроцикл	1-3	4-9	10-21	22-29	30-40	41-44	45	46-48	49-52

Примітки: ЗФП – загальна фізична підготовка; СФП – спеціальна фізична підготовка; В – втягуючий; Б – базовий; СП –

спеціально-підготовчий; 3 – змагальний

Першою з особливостей організації тренувального процесу кваліфікованих марафонців є різнобічна підготовка спортсменів для розвитку основних фізичних здібностей (швидкості, сили, витривалості тощо), а також фізичні вправи інтегрального характеру, що застосовуються методом сполученого впливу [6], які сприяють розвитку і підтримці основних функціональних систем організму (серцево-судинної, дихальної, нервово-м'язової та ін.) і основних фізичних здібностей, необхідних марафонцю [2, 7–9].

Другою особливістю в організації тренувального процесу є застосування багатофункціональних вправ інтегрального впливу на організм спортсмена протягом всього макроцикла з умовою зміни залежно від етапу підготовки їх інтенсивності виконання, виходячи з календаря змагань з марафонського бігу, до яких безпосередньо готується спортсмен (Табл. 2). Особливу увагу в підготовці марафонця, як показує практика, необхідно приділяти поряд з вихованням основної якості – витривалості, також швидкісним, швидкісно-силовим і координаційним здібностям і спритності.

Підвищуючи інтенсивність виконання основних вправ у підготовці марафонців на етапі безпосередньої підготовки до основних змагань необхідно використовувати фізичні вправи з великою інтенсивністю в анаеробному режимі, спрямовані на вдосконалення та підтримання специфічної витривалості спортсмена [2, 8, 9].

Тренувальний процес в одноцикловому плануванні підготовки спортсменів здійснюється згідно з тим, (як видно з практики), що спортсмен може виступати у змаганнях з марафонського бігу в січні, березні, саме в той період підготовки, коли в класичному розумінні річного циклу підготовки відбувається робота, що відповідає етапу загальнофізичної і спеціальної підготовки підготовчого періоду.

Узагальнюючи передовий практичний досвід підготовки марафонців і участі їх у змаганнях з марафонського бігу, керуючись календарем змагань, необхідно будувати систему організації тренувального процесу в річному циклі таким чином, щоб, не беручи до уваги пору року і місяць, навантаження в класичному розумінні планувати її відповідно до певних етапів макроцикла в діапазоні їх тривалості (Табл. 2).

У таких умовах підготовки спортсменів до змагань з марафонського бігу саме і враховується індивідуальна схильність спортсмена до адаптаційних процесів, які відбуваються в організмі під час тренувань різної переважної спрямованості з урахуванням тривалості пристосування організму і структури побудови річного циклу (час розвитку сили, швидкості, витривалості, спритності, координації), що вимагає певного часу для їх розвитку і вдосконалення.

Висновки

1. Аналізуючи літературні дані, ми бачимо, що змагальні програми основних легкоатлетичних форумів у світі побудовано таким чином, що проведення марафонського бігу може здійснюватися практично щомісяця, що дає підставу удосконалювати систему організації та підготовки кваліфікованих марафонців з урахуванням значущості змагань.

2. Одним із напрямків вдосконалення тренувального процесу спортсменів-марафонців може слугувати застосування моделі тренувального макроциклу в повному обсязі дотримання діапазону етапів, мезоциклів, мікроциклів, а також застосування в розробленій моделі багатофункціональних вправ інтегрального впливу на організм спортсмена з високим ступенем інтенсивності їх виконання як для розвитку основної здатності – витривалості, так і швидкості, швидкісно-силових, координаційних здібностей і спритності.

3. Практика показує, що кваліфікованому спортсмену необхідно виступати у змаганнях з марафонського бігу з січня, що дасть підставу змінити систему організації тренувального процесу з урахуванням розробленої моделі річного циклу з дотриманням діапазонів у структурі розробленого модельного макроцикла.

Література

1. Бобровник В. І. Характеристика і результати виступів українських спортсменів у марафонському бігу на основних легкоатлетичних форумах. / В. І. Бобровник, М.Л. Ткаченко, Н. М. Крушинська // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова : збірник наукових праць. – Київ, 2019. – вип. 3 (111) 19. – С. 21-25.

2. Козловский Ю. И. Марафонский бег / Ю. И. Козловский. – К. : Здоров'я, 1989. – С. 25-55.

3. Официальный сайт Международной федерации легкой атлетики : [Электронный ресурс] <http://www.iaaf.org/results/>.

4. Офіційний сайт Федерації легкої атлетики України : [Електронний ресурс] <http://uaf.org.ua/>

5. Платонов В. Н. Двигательные качества и физическая подготовка спортсменов. / В.Н. Платонов – К. : Олимп, лит., 2017 – С. 441-449.

6. Теория и методика физического воспитания : учебник : в 1 т. / Л. П. Матвеев и др., под общ. ред. Л.П. Матвеева, А.Д. Новикова. – 2-е изд. – М. : Физкультура и спорт, 1976. – Т. 1. – С. 95-96, 201-204.

7. Dreyer D. Chi Marathon : The Breakthrough Natural Running Program for a Pain-Free Half Marathon and Marathon / D. Dreyer. – N.Y. : Atria, 2011. – S. 208-252.

8. Hilditch G. Marathon and Half Marathon : training guide / G. Hilditch. – 4-ed. – Greenwood Press, 2014. – S. 118-164.

9. The Runner's World Big Book of Marathon and Half-Marathon Training: winning strategies, inspiring stories and the ultimate training tools / J. Van Allen, B. Yasso, A. Burfoot, et al. – Rocale, 2009. – S. 53-81, 268-281.

References

1. Bobrovnik V.I. Characteristics and results of performances of Ukrainian athletes in marathon running in major athletics forums M.L. Tkachenko, N.M. Krushynska. Journal of Dragomanov's National Pedagogical University: the Book of Scientific Works. – Kyiv, 2019. – Вип. 3 (111) 19. – С. 21-25.

2. Kozlovsky Yu. I. Marathon running. Kyiv: Zdorov'ya, 1989. – S. 25-55.

3. Ofitsialnyi sayt Mezhdunarodnoy federatsii legkoy atletiki: [elektronnyi resurs] <http://www.iaaf.org/results/>.

4. Ofitslyniy sayt Federatsiyi legkoyi atletiki Ukraini: [Elektronnyi resurs] <http://uaf.org.ua/>

5. Platonov V.N. Dvigatelnyie kachestva i fizicheskaya podgotovka sportsmenov. – K. : Olimp. lit., 2017. – S. 441-449.

6. Teoriya i metodika fizicheskogo vospitaniya. Uchebnik / Red. L.P. Matveyev, A.D. Novikov. Izd. : 2-ye. T. 1. – M., «Fizkultura i sport», 1976. – T. 1. 95-96, 201-204.
7. Dreyer D. Chi Marathon : The Breakthrough Natural Running Program for a Pain-Free Half Marathon and Marathon / D. Dreyer. – N.Y. : Atria, 2011. – S. 208-252.
8. Hilditch G. Marathon and Half Marathon : training quid / G. Hilditch. – 4-ed. – Growood Press, 2014. – S. 118-164.
9. The Runner's World Big Book of Marathon and Half-Marathon Training: winning strategies, inspiring stories and the ultimate training tools / J. Van Allen, B. Yasso, A. Burfoot, et al. – Rocale, 2009. – S. 53-81, 268-281.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.5(125).05
УДК 351.741–047.22

Бондаренко В. В.
доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
Худякова Н. Ю.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
Давигора Ю. І.,
кандидат психологічних наук, професор кафедри тактичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На підставі аналізу наукової літератури визначено особливості формування професійної компетентності майбутніх працівників Національної поліції України та її складові. Констатовано низький, а подекуди й недостатній рівень сформованості професійної компетентності поліцейських. Окреслено напрями професійної підготовки, які потребують удосконалення. Висвітлено практичні аспекти формування професійної компетентності працівників патрульної поліції. Розроблено практичний інструментарій, спрямований на підвищення ефективності процесу підготовки патрульного як професіонала.

Обґрунтовано авторську методику формування професійно компетентних працівників патрульної поліції, апробовано її ефективність. Сутність цієї методики полягає у впровадженні в освітній процес змодельованих ситуаційних завдань, які мають на меті формування професійних умінь і навичок.

Результати педагогічного експерименту засвідчили ефективність авторської методики, порівняно із традиційною. Використання запропонованих новацій сприяло достовірному покращенню показника когнітивного критерію «Знання професійно-практичного напрямку» ($p < 0,05$) та показників операційного критерію «Сформованість професійно-практичних умінь і навичок» ($p < 0,05$) та «Ефективність вирішення сценаріїв» ($p < 0,001$).

Ключові слова: поліцейський; первинна професійна підготовка; професійна компетентність; слухач.

Бондаренко В. В., Худякова Н. Ю., Давигора Ю. І. Практические аспекты формирования профессиональной компетентности работников патрульной полиции. На основании анализа научной литературы определены особенности формирования профессиональной компетентности будущих работников Национальной полиции Украины и ее составляющие. Констатировано низкий, а иногда и недостаточный уровень сформированности профессиональной компетентности полицейских. Определены направления профессиональной подготовки, которые требуют совершенствования. Освещены практические аспекты формирования профессиональной компетентности работников патрульной полиции. Разработан практический инструментарий, направленный на повышение эффективности процесса подготовки патрульного как профессионала.

Обосновано авторскую методику формирования профессионально компетентных работников патрульной полиции, апробирована ее эффективность. Сущность методики заключается во внедрении в образовательный процесс смоделированных ситуационных задач, цель которых – формирования профессиональных умений и навыков.

Результаты педагогического эксперимента показали эффективность авторской методики по сравнению с традиционной. Использование предлагаемых новаций способствовало достоверному улучшению показателя когнитивного критерия «Знание профессионально-практического направления» ($p < 0,05$) и показателей операционного критерия «Сформированность профессионально-практических умений и навыков» ($p < 0,05$) и «Эффективность решения сценариев» ($p < 0,001$).

Ключевые слова: полицейский; первичная профессиональная подготовка; профессиональная компетентность; слушатель.

Bondarenko Valentyn, Khudyakova Natalia, Davygora Yuriy. Practical aspects of formation of professional competence of patrol police officers. Based on the analysis of the scientific literature, the peculiarities of the formation of professional competence of future employees of the National Police of Ukraine and its components are determined. The specifics of service activity of patrol policemen are considered. It is stated that the level of professional competence of police officers is low, and sometimes insufficient. A set of requirements for the professional competence and professionalism of law enforcement officers has been formulated. Areas of professional training that need improvement are outlined. The practical aspects of formation of